СИЛАБУС
навчальної дисципліни
« ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗЕМЛЕРОБСТВА»

Рівень вищої освіти	Перший (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	201 Агрономія, ОПП Еколого-економічне рослинництво
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова
Курс, семестр	Курс – 1, семестр – 2
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4
Мова викладання	Державна
Факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології, кафедра землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова
Контактні дані розробника	*Викладач:* Оніпко Валентина, доктор педагогічних наук, професор Контакти*:* каб. 32 (навчальний корпус №1) e-mail: valentyna.onipko@pdaa.edu.ua *Сторінка викладача:* https://www.pdau.edu.ua/people/onipko-valentyna-volodymyrivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	Сформувати у здобувачів вищої освіти знання з некологічних основ землеробства та вмінь практичного застосування сучасних екологічно безпечних та економічно доцільних заходів захисту сільськогосподарських культур від бур'янів, проєктування раціональних сівозмін, систем ресурсозберігаючого обробітку ґрунту та протиерозійних заходів, особливостей ведення систем промислового, ґрунтозахисного, екологічного, біологічного (органічного) землеробства і регіонального землеробства на засадах сталого розвиткусільського господарства для виконання ними аналітичних, екологічних виробничих функцій і завдань у галузях, пов'язаних з оцінюванням екологічної ситуації на агроландшафтах та розроблення систем заходів її оптимізації.
Компетентності	*загальні:* **ЗК3.** Здатність виявити, ставити та вирішувати проблеми. **ЗК6.** Прагнення до збереження навколишнього середовища. *фахові:* **ФК6.** Здатність розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах на основі спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері агрономії. **ФК 9.** Здатність розробляти та застосовувати екологічно безпечні; економічно ефективні та енергозберігаючі технології вирощування сільськогосподарських культур.
Результати навчання	**ПРН2**. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання складних теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії. **ПРН6.** Оцінювати та аналізувати сучасний асортимент мінеральних добрив, хімічних засобів захисту рослин, продуктів біотехнологій з метою розробки науково обгрунтованих систем їхнього застосування **ПРН7.** Розробляти та реалізовувати проєкти екологічно безпечних прийомів і технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва з урахуванням

	особливостей агроландшафтів та економічної ефективності.
Методи навчання	*Словесні методи:* розповідь-пояснення, бесіда, проблемний виклад. *Наочні методи:* ілюстрування, демонстрування. *Практичні методи навчання:* лабораторні завдання, дослідницькі методи. *Частково-пошуковий, пояснювально-ілюстративний методи*. *Інтерактивні методи:* мікрофон, мозковий штурм, дискусії і групові обговорення. *Комп'ютерні і мультимедійні методи*: використання мультимедійних презентацій, елементів дистанційного навчання та відеоконтента.
Програма навчальної дисципліни	**Тема 1.** Поняття про предмет «Екологічні проблеми землеробства», його об'єкти і методи вивчення. **Тема 2.** Закони екологічного землеробства. Відтворення родючості ґрунту – вузлова екологічна проблема землеробствана засадах сталого розвитку сільського господарства України, шляхи її вирішення. **Тема 3.** Захист ґрунтів від ерозії. **Тема 4.** Особливості використання добрив в екологічному землеробстві. **Тема 5.** Екологічне значення раціональної структури землекористування і сівозмін. **Тема 6.** Екологічне обґрунтування заходів та систем механічного обробітку ґрунту. **Тема 7.** Напрями екологізації систем землеробства. **Тема 8.** Моніторинг навколишнього середовища та його використання в практиці землеробства.
Стратегія оцінювання результатів навчання	*Форми поточного контролю:* опитування; виконання завдань на лабораторних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. *Форма семестрового контролю:* залік.
Політика навчальної дисципліни	1. Академічна доброчесність: здобувач вищої освіти має дотримуватися Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. 2. Дедлайни та перескладання: практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату. 3. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті опануванням даної освітньої компоненти, або частини освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. 4. На здобувачів вищої освіти поширюється право на академічну мобільність. Особливості такого навчання регламентовані Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Світові агротехнології
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни	Презентації, відеоконтент, https://moodle.pdau.edu.ua/course/view.php?id=8609
Рекомендовані джерела інформації	*Основні* 1. Забродоцька Л.Ю. Основи агрономії : навчальний посібник Луцьк : Інформ. вид. відділ Луцького НТУ, 2019. 360 с. 2. Землеробство: підручник / за ред. І.Д. Примака. Київ. 2020. 578 с.

3. Механічний обробіток ґрунту: історія, теорія, практика / за ред. І.Д. Примака. Київ. 2019. 428 с.
4. Сівозміни: підручник / за ред. І.Д. Примака. Київ. 2019. 365 с.
5. Смага І. С., Черлінка В. Р., Романюк В. В., Цвик Т. І. Землеробство. Бур'яни і сівозміни : навч. посібник. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 122 с.
6. Смарт методи управління родючістю ґрунтів: навч. посіб. для аспірантів спеціальності 201 Агрономія / укл.: Шевченко М.С., Десятник Л.М. Дніпро: ДУ ІЗК НААН, 2019. 176 с.
7. Хомик Н.І. Основи агрономії: навчальний посібник (курс лекцій) / Н. І. Хомик, Г. Б. Цьонь, Т. А. Довбуш, В. П. Олексюк. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2021. 232 с.

Допоміжні

1. Гамаюнова В.В. Екологічні проблеми землеробства. Конспект лекцій для студентів агрономічного факультету денної і заочної форм навчання із спеціальності 7. 09010101 «Агрономія», ОКР «Спеціаліст» кваліфікація «Вчений агроном». Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв 2014. 21. с.
2. Бегей С. В. Екологічне землеробство: підручник для студ. і викл. агрономічних спец. вищ. навч. закладів IIIV рівнів акредитації / Семен Бегей. - Львів: Новий Світ-2000, 2009. - 428 с.
3. Екологічні проблеми землеробства / за ред. І. Д. Примака. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 456 с.
4. Екологічні проблеми землеробства : підручник / [В. П. Гудзь, М. Ф. Рибак, М. М. Тимошенко та ін.] ; за ред. В. П. Гудзя. – Житомир : ЖНАЕУ, 2010. – 708 с.
5. Бомба М.Я., Періг Г.Т., Рижук С.М. та ін. Землеробство з основами грунтознавства, агрохімії та агроекології. – К.: Урожай, 2003. – 400 с.
6. Воронцова С. С. Мульчування як ефективний засіб догляду та збільшення врожайності перцю солодкого / С. С. Воронцова, В. В. Оніпко // Біорізноманіття України в світлі ноосферної концепції академіка В.І. Вернадського. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / За загальною редакцією проф. М.В. Гриньової. — Полтава: Астрая, 2013. – С. 103-106.
7. Зональні методичні рекомендації із захисту ґрунтів від ерозії / Науково-практичне видання / В.П. Ситник та ін. – Харків, 2010. – 148 с.
8. Ласло О.О., Шевчук С.М., Оніпко В.В. Оцінка стану агроландшафтів за показниками розораності та антропогенного навантаження шляхом картографічного моделювання (на прикладі Полтавської області). Таврійський науковий вісник. №128. С 375–382 DOI https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.128.52.
9. Ласло О.О., Шевчук С.М., Оніпко В.В., Чувпило В.В. Ландшафтно-екологічна оптимізація еродованих агроландшафтів Полтавської області. Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет конференції «Сучасні аспекти і технології у захисті рослин». Полтавський державний аграрний університет, 2022. С. 154 -158.
10. Нечипоренко Н. І., Поспєлова Г. Д., Оніпко В. В. Актуальні для України вірусні хвороби зернових культур. Мат-ли Міжн. Наук.-практ. інт. конф. «Сучасні аспекти і технології у захисті рослин». (м. Полтава, 24 листопада 2022 року). Полтава : ПДАУ, 2022. С. 33-38.
11. Наукові та прикладні основи захисту ґрунтів від ерозії в Україні / за ред. С.А. Балюка, Л. Л. Товажнянського. – Харків: НТУ «ХПІ», 2010. – 460 с.
12. Оніпко В. В. Агроекологічні аспекти біоетики / В. В.

	Оніпко, С. А. Бойко // Біоетика: сучасний стан та перспективи розвитку : матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. – Полтава, 2006. – С. 237-239. 13. Оніпко В. В. Фітоценотична ефективність пригнічення посівами культурних рослин як фактор біологічної боротьби з Ambrosia artemisifolia L. (Asteraceae) / В. В. Оніпко // Біологія та екологія : наук. журн. / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. - Полтава, 2016. - Т. 2, № 1. - С. 31-37. 14. Пироженко М. А. Екологічні особливості сегетальних бур'янів овочевих агрофітоценозів / М. А. Пироженко, В. В. Оніпко // Проблеми відтворення та охорони біорізноманіття україни в світлі вчення про ноосферу. Матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. - Полтава: Астрая, 2009. – С. 135-137. 15. Shevchuk Serhii, Laslo Oksana, **Onipko Valentina** Geoinformation monitoring of the tourist industry potential of the territory. The 6th International scientific and practical conference “Scientific directions of research in educational activity” (February 14 – 17, 2023) Osaka, Japan. International Science Group. 2023. 545 p. (124-129) *Інформаційні ресурси* 1. Аграрний сектор України. Режим доступу: http://agroua.net/. 2. http:\\www.pdaa.edu.ua/category/мітки/вісник-пдаа 3. http://www.propozitsiya.com/?page=149&itemid=2763&number=90 4. http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Ekol_bezpeka/2008_3_4/EB_3_4_PDF/102.pdf 5. http://ebooktime.net/book_17.html 6. http://sg.dt-kt.net/books/book-5/
Рік введення	2023 р.